

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Motion 2007:12 av Lena-Maj Anding m.fl. (mp) om klimatneutral landstingsverksamhet

Föredragande landstingsråd: Gustav Andersson

Ärendet

Motionärerna föreslår att landstingsstyrelsen får i uppdrag att göra samtliga tjänsteresor klimatneutrala och att den samlade landstingsverksamheten blir klimatneutralt senast år 2011.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att avslå motionen.

Motionärerna föreslår att landstingets tjänsteresor och egenarrangerade konferenser ska göras klimatneutrala genom inköp av certifikat för utsläppsminskningar. De föreslår också att landstingets samlade verksamhet ska vara klimatneutral till år 2011. Det är oklart vad motionärerna menar med klimatneutral. Det kan antingen innebära att landstingets verksamheter inte ska ha några klimatpåverkade utsläpp vid denna tidpunkt eller att utsläppen ska kompenseras genom inköp av klimatcertifikat eller utsläppsrätter.

Landstinget bedriver ett mycket ambitiöst miljöarbete för att minska utsläppen av växthusgaser. Miljösteg 5 säger att till år 2011:

- ska minst hälften av landstingets person- och varutransporter utföras med förnyelsebara drivmedel.
- ska den totala energianvändningen inte ha ökat jämfört med år 2000.
- ska all el och kyla komma från miljöanpassade källor.
- ska minst 75 procent av värmen komma från förnybara energikällor.

Bilagor

1	Motion 2007:12	
2	Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande	2007-04-13
3	Färdtjänstnämndens yttrande	2007-05-31
4	SL: yttrande	2007-05-10
5	Mp-ledamotens uttalande	2007-05-10
6	WÅAB:s yttrande	2007-05-10

LS 0703-0298

Detta innebär sammantaget att landstingets klimatpåverkan kommer att minska kraftigt fram till 2011. Landstingsstyrelsen anser det självklart att landstingets miljöambitioner ska fortsätta vara höga även efter 2011. Målsättningen bör på sikt vara att landstingets verksamhet inte ska ha några miljöpåverkande utsläpp. Dessa ska även fortsättningsvis reduceras och genomföras på ett systematiskt och hållbart sätt.

Därför anser landstingsstyrelsen att Miljösteg 5, som löper fram till 2011, måste fullföljas. Att införa nya målsättningar under programperiodens gång, vilket motionärerna föreslår, kan undergräva trovärdigheten i miljöprogrammet om inte också verksamheternas resurser kraftigt förstärks. Förslaget att göra landstingets verksamhet klimatneutral till 2011 är förenad med stora kostnader, uppskattningsvis cirka 410 miljoner kronor årligen. Men motionärerna föreslår inte hur denna kostnad ska täckas. Målsättningarna för tidsperioden efter att nuvarande miljöprogram avslutats bör, enligt landstingsstyrelsen, fastställas i samband med att det samlade miljöarbetet för 2012 och framåt planeras.

Landstingsstyrelsen har utrett om köp av utsläppsrätter i syfte att klimatneutralisera tjänsteresor är förenligt med kommunallagen. Utredningen visar att inköp av utsläppsrätter kan vara förenligt med kommunallagen medan inköp av klimatcertifikat – vilket motionärerna också föreslår – inte är det.

Systemet med utsläppshandel har, vilket motionärerna också påpekar, stora brister. Landstingsstyrelsen delar oron över att införande av köp av utsläppsrättigheter som instrument i landstingets klimatarbete för närvarande kan medföra stora kostnader och även ha en negativ påverkan på bolagens och förvaltningarnas egen ambitionsnivå att minska sina utsläpp. I stället för att hitta nya tekniska lösningar för att minska sina utsläpp kan det vara lockande att köpa utsläppsrätter. Då riskerar landstinget att förlora sin drivande roll i arbetet med att hitta ny innovativa sätt att minska sina utsläpp.

Behandling i landstingsstyrelsen

Landstingsrådsberedningen behandlade ärendet den 4 februari 2009.

Landstingsstyrelsen behandlade ärendet den 17 februari 2009.

Vid behandlingen i landstingsstyrelsen yrkades bifall dels till landstingsrådsberedningens förslag, dels till mp-ledamotens förslag.

Landstingsstyrelsens beslut fattades utan omröstning.

Mp-ledamoten reserverade sig:

”Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta *att* bifalla motionen

Det är av största vikt att påskynda arbetet med att göra Stockholms län landsting klimatneutralt. Först och främst genom att direkt minska användningen av fossila bränslen, därefter genom klimatkompensation av för tillfället kvarvarande utsläpp för att styra mot ytterligare utfasning av fossila bränslen. Därför föreslås i detta ärende fler verktyg för landstingets klimatarbete.

Det framgår av förvaltningens tjänsteutlåtande att beroende på utvecklingen skulle landstingets person- och varutransporter *utan tillkommande kostnader* utöver de nu planerade vara till 75-100 % fossilfria vid utgången av 2015. Det indikerar att det är möjligt att ha som mål att bli fossilbränslefritt i landstingets nästa miljöprogram, Steg 6.

För att säkerställa en utfasning till 100 %, och ta höjd för extra kostnader om bränsleutvecklingen inte är gynnsam för landstinget, bör landstingets klimatkompensation föras till en klimatfond, för att täcka dessa kostnader så långt det är möjligt.

I landstingsfullmäktige, februari 2009, anmäldes en utredning som slog fast att det troligen är förenligt med lagen för landstinget att kompensera för sina utsläpp av växthusgaser. Utredningen argumenterar för det genom att anförda att köp av utsläppsrätter kan anses vara av allmänt intresse för landstinget, skäligt och komma landstinget till nytta.

Utredningens avfärdar dock certifikat för utsläppsreduktion i utvecklingsländer som inte förenligt med lag av samma skäl. Det är ett resonemang som haltar betydligt. Nyttan för landstinget och dess innevånare är densamma,

LS 0703-0298

oavsett var utsläppsminskningen sker, eftersom utsläppen verkar globalt och påverkar vårt klimat. Kostnaden är också ungefärligen densamma. Så om nyttan av utsläppsrätter bedöms som proportionerliga, bör även certifikat för utsläppsminskningar vara det.

Certifikat för utsläppsreduktion kan till och med vara att föredra, eftersom nyttan i form av en faktisk åtgärd för minskade utsläpp är säkerställd genom ett revisionsförfarande. Den kritik som finns mot detta system, har främst pekat på att det är stora, dyra projekt som inte kommer lokalbefolkningen eller de resurssvaga till del. Därför har också frivilligsektorn skapat en utmärkelse för att vägleda till projekt som inte bara är bra för klimatet utan också socialt hållbara.

Landstingsfullmäktige bör därför ta ställning till om även detta system kan anses förenligt med kommunallagen.

Att hävda att köp av utsläppsrätter skulle få en negativ inverkan på landstingets bolag och förvaltningars ambitionsnivå när det gäller att sätta in egna koldioxidreducerande åtgärder, det är att grovt underskatta landstingspersonalens engagemang i miljöfrågorna. Tvärtom är det så att landstinget måste intensifiera sitt miljö- och klimatarbete. Stockholms läns landsting ska stärka sin ställning som ett föredöme i arbetet för bättre klimat och miljö. Det finns ett stort goodwillvärde i att leda utvecklingen mot detta mål.”

V-ledamoten antecknade följande särskilda uttalande:

”Vänsterpartiet stödjer intentionerna bakom motionens förslag och anser att inköp av certifikat för utsläppsminskningar i vissa sammanhang kan vara ett effektivt sätt att minska utsläppen av växthusgaser.

Stockholms läns landsting har dock redan idag ett mycket väl utvecklat miljöarbete genom Miljösteg 5 och vi ser det som oklokt att införa nya tekniska lösningar. Införandet av ett system med inköp av certifikat för utsläppsminskningar riskerar att sänka ambitionsnivån och äventyra det miljöarbete som redan bedrivs inom landstinget. Dessutom innebär förslaget en ansenlig kostnad - drygt 30mkr. Det är pengar som kan komma till större nytta i andra miljöåtgärder och vid utveckling av ny teknik som minskar miljöpåverkan.”

Ärendet och dess beredning

Lena-Maj Anding m.fl. (mp) har i en motion (bilaga), väckt den 13 mars 2007, föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* uppdra åt landstingsstyrelsen att göra samtliga tjänsteresor och egenarrangerade konferenser klimatneutrala genom köp av certifikat för utsläppsminskningar, *att* arbeta så att den samlade landstingsverksamheten är klimatneutral senast år 2011.

Yttranden har inhämtats från landstingsdirektören, färdtjänstnämnden, Locum AB, AB Storstockholms Lokaltrafik och Waxholms Ångfartygs AB.

Landstingsdirektören har i tjänsteutlåtande den 13 april 2007 (bilaga) föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* avge yttrande enligt direktörens utlåtande.

Färdtjänstnämnden har den 31 maj 2007 avgett yttrande enligt förvaltningens förslag (bilaga).

Locum AB har den 4 maj 2007 anfört att inom landstingets fastigheter används värme, el och kyla vilket är de faktorer inom Locums verksamhetsområde som påverkar klimatet mest. Locum har valt att för landstingets räkning handla upp vattenkraftbaserad el och att satsa på biobränslebaserad fjärrvärme så långt det är möjligt.

För att illustrera de effekter energianvändningen har i form av utsläpp har Locum tagit fram en utsläppsbilaga till den årliga energistatistiken. Denna finns tillgänglig på Locums hemsida www.locum.se under fliken miljö. Bilagan visar bland annat vilket nettotillskott av koldioxid som användningen av energi inom landstinget orsakar.

Utsläppsbilagan ska ligga till grund för val av fastigheters energisystem och illustrerar också den miljöpåverkan och förbättringspotential en fastighet har.

AB Storstockholms Lokaltrafik:s styrelse har den 29 maj 2007 avgett yttrande enligt förvaltningens förslag (bilaga).

Mp-ledamoten lät anteckna särskilt uttalande (bilaga).

Waxholms Ångfartygs AB:s styrelse har i skrivelse den 10 maj 2007 avgett yttrande (bilaga).

Bilagor

Motionen

Klimatförändringarna på grund av den av människan förstärkta växthus-effekten kommer att få stor inverkan på människor, natur och samhället, runt omkring i världen och även i Stockholm. Det är många företag, organisationer och enskilda som känner stor oro, men också stort engagemang att göra något, att medverka till att undvika alltför stora och ohanterbara klimatförändringar. Ett flertal företag och myndigheter i Sverige och i världen arbetar nu med att bli klimatneutrala företag eller köpa klimatneutrala tjänster och varor. Miljöpartiet föreslår att Stockholms läns landsting blir klimatneutral, samtidigt som landstinget arbetar med att bli fossilbränslefritt.

Första steget att bli klimat neutralt är att kartlägga och beräkna utsläppen av växthusgaser från landstingets verksamheter. Det andra steget är minska utsläppen genom ett effektivt åtgärdsprogram. En avstämning görs varje år och de utsläpp som då inte kunnat elimineras kompenseras med inköp av certifikat som visar att faktiska utsläppsminskningar har skett på annat håll.

Certifikaten utgörs idag av i huvudsak enstaka projekt eller projektportföljer i länder som Kina, Indien, Brasilien och Sydafrika. Det är konkreta projekt som exempelvis genom att byta ut kol mot biobränsle ger faktiska utsläppsminskningar. Det får inte vara trädplanteringsprojekt. De flesta är kopplade till Kyotoprotokollets certifikatmekanism CDM och verifieras således via FN. På sikt kommer det att komma certifikat från projekt i Sverige. Här skulle landstinget kunna gå före och samverka med kommuner och företag i länet kring lokala investeringsprojekt, exempelvis vindkraft.

Genom inköpen av certifierade utsläppsminskningar sätts ett pris på landstingets utsläpp av växthusgaser. Åtgärder som minskar utsläppen av växthusgaser kommer att leda till minskade kostnader då färre certifikat kommer att behövas köpas in. Större fokus kommer att fästas vid exempelvis energieffektiviseringsåtgärder, då dessa blir mer lönsamma än tidigare.

Luftfartsverket är ett bra exempel som är klimat neutralt på det sätt som beskrivs ovan.

G8-mötet i Skottland i juli 2005 och fotbolls-VM i Tyskland 2006 var klimatneutrala arrangemang. Stockholms stads internationella klimatkonferens maj 2006 var också klimat neutralt.

Stockholms stad har under 2006 initierat ett nytt program – ”Klimatneutrala företag” – ett handlingsprogram för minskad klimatpåverkan, för små- och medelstora företag. Det har redan fått många intresserade företag.

En del företag och myndigheter använder så kallade utsläppsrättigheter för koldioxid som handlas inom EU. En handel skapad i ett försök att klara EU-

LS 0703-0298

ländernas mål för utsläppen av koldioxid till 2008-12. Detta system har idag ingen verkan eftersom antalet utsläppsrättigheter till de olika företagen som släpper ut koldioxid är tilldelade för generöst. Det är mycket luft i systemet. De är också tilldelade gratis.

Att köpa utsläppsrättigheter i handelssystemet som det fungerar nu är att skänka pengar till de inblandade industrierna. Det ger idag, tyvärr, liten om ens någon konstruktiv näringslivspåverkan. Certifikaten å andra sidan stimulerar teknikutveckling och entreprenörskap.

Det är viktigt att Stockholms läns landsting blir fossilbränslefritt så snart som möjligt. Målet i landstingets miljöprogram 2007-2011, Miljösteg 5, är att minska sina utsläpp av koldioxid och andra växthusgaser, genom att exempelvis öka andelen förnybara bränslen inom transportsektorn till 50% till 2011. Vi anser att det är möjligt för landstinget att vara fossilbränslefritt redan 2015.

Landstinget bör bli helt och hållet klimatneutralt. Under Miljösteg 5 kan några första steg tas: alla tjänsteresor och egna arrangerade konferenser blir klimatneutrala. I Miljösteg 6 tar sedan landstinget steget full ut och blir klimatneutralt för all verksamhet. Samtidigt planerar och arbetar landstinget för att bli fossilbränslefritt och energisnålare.

Landstingsfullmäktige föreslås besluta

att ge landstingsstyrelsen i uppdrag att göra samtliga tjänsteresor och egenarrangerade konferenser klimatneutrala genom köp av certifikat för utsläppsminskningar,

att ge landstingsstyrelsen i uppdrag att arbeta så att den samlade landstingsverksamheten är klimatneutralt senast år 2011.

Stockholm den 13 mars 2007

Lena-Maj Anding

Raymond Wigg

Yvonne Andersson

Åke Askensten

Agnetha Boström

Ardavast Reshdouni

Kaija Olausson

Marie Åkesdotter

Björn Sigurdson

Folke Nässla

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande

Förvaltningens synpunkter

Motionens första förslag är att ge landstingsstyrelsen i uppdrag att göra samtliga tjänsteresor och egenarrangerade konferenser klimatneutrala genom köp av certifikat för utsläppsminskningar.

Under år 2006 beräknas landstingets 3700 tjänsteresor med flyg ha genererat ca 900 ton koldioxidutsläpp, medan motsvarande för ca 17000 tågresor beräknas till ca 50 kg. Till förmåns- och tjänstebilar har inköpts ca 500.000 l fossila drivmedel, motsvarande 1300 ton fossil koldioxid. Sammanlagt kan alltså utsläpp för tjänsteresor med flyg, tåg och bil uppskattas ha genererat utsläpp av fossil koldioxid motsvarande ca 2200 ton. Fossila utsläpp för deltagarnas resor i samband med egenarrangerade konferenser kan skattas till ca 50 ton årligen. Om dessa relativt osäkra beräkningar skall ges tillräcklig felmarginal torde utsläppen för samtliga tjänsteresor och egenarrangerade konferenser ändå knappast överstiga 3000 ton årligen.

Enligt uppgift från Tricorona Climate Partner, som är svensk mäklare för certifikat för utsläppsreduktion (CER=certified emission reduction) beräknas kostnaden för CER innevarande år till €20-25/per ton. Att göra landstingets tjänsteresor och konferenser klimatneutrala skulle sålunda medföra en årlig kostnad om ca 675.000 kr.

Motionens andra förslag är att ge landstingsstyrelsen i uppdrag att arbeta så att den samlade landstingsverksamheten är klimatneutral senast år 2011. I motionen nämns också att det bör vara möjligt för landstinget att vara fossilbränslefritt redan år 2015.

Landstingets utsläpp av fossil koldioxid, ovanstående tjänsteresor frånräknade, uppgick under 2006 till ca 180.000 ton. Under förutsättning att utfasningen av fossila bränslen fortgår som planerat under programperioden bör utsläppen vid utgången av 2011 vara ca 130.000 ton. För att nå klimatneutralitet enligt motionens förslag skulle landstinget år 2011 behöva köpa CER för ca 30 mkr. Förvaltningen avstår från att uttrycka någon uppfattning om huruvida klimatneutralitet bör skapas på detta sätt.

Enligt det av landstingsfullmäktige antagna miljöprogrammet Miljö Steg 5 skall minst hälften av landstingets person- och varutransporter utföras med förnybara drivmedel år 2011. I motionen uttrycks uppfattningen att landstinget bör kunna vara fossilfritt redan år 2015. Till detta erfordras att SL under åren 2012-2015 ersätter resterande fossila drivmedel med förnybara bränslen. Detta är troligen möjligt, men kostnaderna för en sådan övergång är svåröverblickbara. Om biodieselbränsle blir tillgängligt i tillräckliga mängder skulle SL och WÅAB i gynnsammaste fall kunna övergå till detta

LS 0703-0298

utan att nyinvesteringar in bussar resp. fartyg påskyndas. I så fall skulle kostnaden för övergång till fossilfrihet i huvudsak styras av priset på biodiesel.

Om å andra sidan SL för att bli fossilfritt måste förlita sig till utbyte av dieselbussar mot etanolbussar skulle det innebära nyinvestering i ca 1000 etanolbussar under perioden 2012-2015, dvs ca 250 bussar årligen. Detta är ungefär en fördubbling av bussinköpen jämfört med nuläget, och skulle innebära en årlig investeringsökning om ca 400 mkr. Förvaltningen anser att ett fortsatt utbyte av dieselbussar mot etanol- eller biogassbussar enligt nuvarande plan, med samtidigt beaktande av utvecklingen inom bränsleområdet bör innebära att landstingets person- och varutransporter utan tillkommande kostnader utöver de nu planerade kan vara till 75-100 % fossilfria vid utgången av 2015.

Miljökonsekvenser av beslutet

Inga väsentliga miljökonsekvenser beräknas uppkomma med anledning av beslutet.

Färdtjänstnämnden

Yttranden över motioner (mp) om köp av utsläppsrätter och klimatneutral landstingsverksamhet.

(2 bilagor)

ÄRENDET

Motionärerna Åke Askensten och Viviann Gunnarsson (mp) föreslår att landstinget ska köpa utsläppsrätter och komplettera reglementet för tjänsteresor så att det mest miljöanpassade resealternativet används vid tjänsteresor. Detta för att landstinget ska minska belastningen på miljön.

Miljöpartiet De Gröna föreslår i sin motion att göra samtliga tjänsteresor och egenarrangerade konferenser klimatneutrala genom köp av certifikat för utsläppsminskningar och att arbeta så att den samlade landstingsverksamheten är klimatneutral senast år 2011.

Båda motionerna anmäldes till färdtjänstnämnden vid sammanträdet 2007-04-24.

FÖRVALTNINGENS SYNPUNKTER

Färdtjänstens tre övergripande miljömål för år 2007 är att

- Upphandla färdtjänsttrafik till bästa möjliga miljöprestanda
Det innebär att miljökrav ska ligga i framkant med hänsyn tagen till juridiska, tekniska och marknadsmässiga förutsättningar.
- Arbeta för att minska färdtjänstresornas belastning på miljön
Det innebär att inom ramen för gällande avtal i samarbete med leverantörer uppnå minsta möjliga miljöbelastning genom tex. god planering och kunskapsutbyte

- Minska färdtjänstresenärernas behov av att resa med särskild kollektivtrafik.

Det innebär att minska taxiresor till förmån för en tillgänglig och anpassad kollektivtrafik och samtidigt bibehålla livskvalitet för de boende i Färdtjänstens närtrafikområden. Det innebär även att anvisa miljövänligare rese-sätt.

Dessa miljömål är behandlade och ingår i Färdtjänstens handlingsplan 2007.

Miljö Steg 5

Enligt landstingets miljöprogram - Miljö Steg 5, ska minst hälften av landstingets person- och varustransporter utföras med förnybara drivmedel år 2011. Kollektivtrafikens utsläpp av partiklar och kväveoxider ska reduceras kraftigt. Som ett delmål för 2007 ska 30 % av alla transporter inom landstinget ske med förnybart bränsle.

Andelen miljöbilar har ökat dramatiskt under 2006 tack vare dels extra stimulansinsatser från Färdtjänsten, dels Luftfartsverkets förändrade regler vid Arlanda flygplats. Vid årets slut rullade totalt 476 miljöbilar (drygt 10 % av fordonsparken). Det innebär att drygt 6 % av körsträckan 2006 har utförts med miljöbilar med möjlighet till förnybart bränsle. Med bibehållen tillströmning av miljöbilar beräknas antalet miljöbilar vid utgången av 2007 till ca 1 000, d.v.s. runt 30 % av fordonsparken. Med motsvarande beräkningar som för 2006 kommer ungefär 20 % av 2007 års resor ha utförts med miljöbilar. Sannolikt kan landstingets delmål på 30 % uppnås för en enskild dag först vid utgången av 2007.

Landstingsfullmäktiges mål till år 2012 är att 50 % av Färdtjänstens färdtjänst- och sjukresor ska utföras med förnybara drivmedel. Färdtjänsten kommer att följa upp och redovisa andelen utförda färdtjänst- och sjukresor med förnybara drivmedel i förhållande till det totala antalet utförda färdtjänst- och sjukresor från år 2006 och framåt.

Färdtjänstens koldioxidutsläpp har minskat under åren. Förvaltningen beräknar att koldioxidutsläppet ska fortsätta minska under 2007 förutsatt att förutsättningarna inte förändras. Förvaltningen räknar med en reduktion på 30 % under perioden 2003-2007.

Tjänsteresor

Enligt Färdtjänstens delegationsordning ska vid tjänsteresa ”det färd-sätt väljas som med hänsyn till restid, miljö och total kostnad är mest effektivt”.

”Alternativ till att resa - som t.ex. telefon- och videomöte – bör alltid övervägas.”

”I princip ska tjänsteresor inom Stockholms län ske med kollektiva trafikmedel,”

”För inrikes resor bör tåg väljas i första hand.”

”De hotell och konferensanläggningar som landstinget anlitar bör ha ett dokumenterat miljöengagemang samt rök- och allergifria rum.”

Inom ramen för Färdtjänstens miljöledningssystem följs omfattningen av tjänsteresorna upp årligen.

Utsläppsrätter

I strävan att minska belastningen på miljön och i första hand reducera koldioxidutsläppen diskuteras för närvarande olika styrmedel. Ett sätt att prissätta miljöförstöringen är det av motionärerna redovisade systemet med köp och försäljning av utsläppsrätter.

Huruvida landstinget ska använda sig av systemet med utsläppsrätter för att minska belastningen på miljön undandrar sig färdtjänstförvaltningens bedömning.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Färdtjänstnämnden föreslås besluta

att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på motionerna

att förklara paragrafen omedelbart justerad

Stellan Hellqvist
förvaltningschef

Owe Johnsson
administrativ chef

Datum
2007-05-10

Styrelsen

Gemensamt yttrande över motionerna 2007:7 om köp av utsläppsrätter och 2007:12 om klimatneutral landstingsverksamhet.

Bakgrund

Stockholms läns landsting har remitterat en motion (bifogas) där Åke Askensten (mp) och Viviann Gunnarsson (mp) föreslår:

- att ge landstingsstyrelsen i uppdrag att komma med förslag till köp och läsning av utsläppsrätter, samt
- att komplettera reglementet för tjänsteresor så att det mest miljöanpassade resealternativet bör användas vid tjänsteresor.

Stockholms läns landsting har även remitterat en motion (bifogas) där Miljöpartiet de gröna föreslår:

- att ge landstingsstyrelsen i uppdrag att göra samtliga tjänsteresor och egenarrangerade konferenser klimatneutrala genom köp av certifikat för utsläppsminskningar, samt
- att arbeta så att den samlade landstingsverksamheten är klimatneutral senast år 2011.

SLs synpunkter

SLs arbete med att införa förnybara drivmedel i bussflottan var det i allt över-skuggande bidraget till att landstingets miljömål om 25 % förnybart drivmedel till utgången av år 2006 kunde nås. SL arbetar nu vidare med de mål som Landstingsfullmäktige och SLs styrelse har satt upp: att nå en förnybar drivmedelsandel, spårtrafiken oräknad, om minst 50 % till utgången av 2011. Den spårbundna trafiken kommer fortsatt att drivas med miljöanpassad (fossilfri) el och därigenom vara klimatneutral.

I ovan nämnda motioner föreslås klimatneutralitet, d.v.s. att koldioxidutsläppen från verksamheter som inte drivs med energi från förnybar källa t.ex. diesel-drivna bussar, ska neutraliseras genom inköp av s.k. certifikat eller utsläppsrätter. Idén med utsläppsrätter och certifikat är att organisationer som finner det för dyrt att åtgärda egna utsläpp ska kunna köpa sina utsläppsminskningar genom investeringar i andra organisationers utsläppsreduktioner. Det finns en gradskillnad i effekt mellan EUs utsläppsrätter och certifikat men generellt har frivillig handel med sådana "koldioxidpapper" blivit ett populärt sätt för vissa

företag att redovisa noll koldioxidutsläpp för produkter som sätts på marknaden. Bl.a. kan en större, tämligen bränsletörstig bilmodell idag köpas med utsläppsrätter som "neutraliserar" de första 1000 milens koldioxidutsläpp. Miljöorganisationer uttrycker skepsis mot denna typ av handel och betraktar den snarast som en handel med avlatsbrev.

I de två motionerna föreslår Miljöpartiet fyra åtgärder. Förslaget om att komplettera reglementet för tjänsteresor så att det mest miljöanpassade resealternativet väljs vid tjänsteresor ligger helt i linje med av landstinget år 2004 antagna policyn för resor i tjänsten. Policyn anger att "vid tjänsteresa ska det färd sätt väljas som med hänsyn till restid, miljö och total kostnad är mest effektivt".

De övriga förslagen om att genomföra "klimatneutralitet" är intressanta men kan eventuellt få en negativ påverkan på landstingsbolagens och förvaltningars ambitionsnivå när det gäller att gå vidare med egna, faktiska koldioxid-reducerande åtgärder. Det kan vara frestande att köpa sig ur besvärliga situationer istället för att arbeta fram nya lösningar tillsammans med tekniska entreprenörer. Det kan även vara svårt att bedöma framtida kostnader för utsläppsrätter/certifikat och det behöver dessutom utredas om användning av skattemedel för inköp av utsläppsbegränsningar i andra länder är förenligt med kommunallagen.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att inget i motionerna står i direkt motsatsförhållande till SLs uppdrag eller mål. Dock innebär ett obligatoriskt årligt inköp av klimatcertifikat en merkostnad och effekter som inte kan överblickas. Det finns eventuellt en risk för att sådana inköp kan få negativ påverkan på landstingsbolagens och förvaltningarnas möjligheter att nå redan uppställda klimatmål.

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås besluta

att som svar på de båda motionerna överlämna verkställande direktörens förslag till yttrande.

Ingemar Ziegler
Verkställande direktör

Ann-Sofie Chudi
Chef Verksamhetsutveckling

Bilaga

Motion 2007:7 om köp av utsläppsrätter

Motion 2007:12 om klimatneutral landstingsverksamhet

Gemensamt yttrande över motionerna 2007:7 om köp av utsläppsrätter samt 2007:12 om klimatneutral landstingsverksamhet

2007-05-29

Ärende nr 19

AB Storstockholms Lokaltrafik, styrelsen

Särskilt uttalande

Jag respekterar om förvaltningen ser köp av utsläppsrätter som kontraproduktivt gentemot SL:s pågående miljöarbete, men vill med detta uttalande fördjupa diskussionen om klimatneutral verksamhet genom certifikat.

SL:s förvaltning ger ett i stora delar positivt svar på motionen men oroar sig i första hand över två saker. Det ena är att inköp av certifikat "kan få en negativ påverkan på landstingsbolagens och förvaltningens ambitionsnivå när det gäller att gå vidare med egna faktiska koldioxidreducerande åtgärder". Den andra invändningen är att "obligatoriskt årligt inköp av klimatcertifikat en merkostnad och effekter som inte kan överblickas"

Miljöpartiet ser ett inköp av certifikat i andra länder, men också i Sverige, som ett sätt att gå vidare och sprida det goda, framåtsyftande och framgångsrika miljöarbete som pågår inom Stockholms läns landsting. Vår uppfattning är att prognoserna angående klimatförändringarna är av sådan vidd att alla offentliga organ, landsting, kommuner och riksdag, måste gå vidare och vara både kreativa och modiga då det gäller att hitta vägar att begränsa effekterna av dessa. Miljöpartiet i Stockholms läns landsting är övertygade om att förvaltningen kan använda ett verktyg som certifikat, att i samarbete med andra aktörer, arbeta mot en utveckling där vi snarast överger de fossila bränslena för att övergå till förnyelsebara dito.

SL lyfter i svaret på motionen fram faran med utsläpps- och certifikatshandel, och hur den kan missbrukas. Miljöpartiet håller med miljöorganisationerna att en del företags användande skulle kunna ses som avlatsbrev. Det är just därför Miljöpartiet i motionen lyfter fram att kompensation endast ska göras efter det att allt har gjorts för att minska de egna utsläppen och att det återstår det som för tillfället inte är tekniskt möjligt att åtgärda (eller inte hunnits med). Det är dessutom helt nödvändigt att kompensationen/certifikaten ingår i ett program där organisationen (SL i det här fallet) öppet och med ett fastställt mål, redovisar sina utsläpp och arbetar stegvis för att fasa ut sin användning av fossil energi.

Den ökade kostnaden gör det lönsamt att tidigare införa de nya tekniska lösningar som SL arbetar fram med sina entreprenörer. Certifikaten tydliggör internt att fortsatt fossilanvändning har en extern kostnad i form av klimatstörningar.

Yvonne Blombäck (mp)
Ledamot

WAXHOLMS ÅNGFARTYGS AB

2007-05-10

dnr 07-66 och dnr 07-67

Styrelsen

Yttrande över motionerna 2007:7 om köp av utsläppsrätter och 2007:12 om klimatneutral landstingsverksamhet, båda från (mp)

Båda motionerna syftar till att minska utsläppen av växthusgaser

I motion 2007:7) föreslås att SLL bör minska antalet tjänsteresor med flyg. När sådana resor ändå görs bör SLL köpa utsläppsrätter och låsa utsläppsrätterna. På samma sätt kan utsläppsrätter köpas och låsas när det gäller båtresor eller resor med tjänstebil.

I motion (2007:12) föreslås att samtliga tjänsteresor och egenarrangerade konferenser görs klimatneutrala genom köp av certifikat för utsläppsminskningar. Motionärerna anför att systemet med utsläppsrätter idag inte har någon verkan då antalet utsläppsrätter till de olika företag som släpper ut koldioxid är tilldelade för generöst.

Waxholmsbolagets synpunkter

I båda fallen har motionärerna samma ambition som även återfinns i landstingets Miljöprogram 2007-2011 att minska sina utsläpp av koldioxid och andra växthusgaser.

Förslagen i motionerna förefaller inbördes motstridiga. En gruppering vill ha utsläppsrätter och den andra certifikat för utsläppsminskningar då utsläppsrätter inte anses fungera .

Utsläppsrätterna infördes som ett handelssystem för energisektorn och den tunga processindustrin. Av olika skäl har det inte lyckats att begränsa systemet till de sektorer som ursprungligen avsågs. Systemet sväller ut med påtagliga risker för att kostnaderna för energi och transporter ökar. Detta är något som i framtiden måste beaktas.

Landstinget har ett ambitiöst och bra Miljöprogram som har goda möjligheter att nå uppsatta mål 2011 och även nya mål för 2015.

Waxholmsbolagets bidrag till att nå miljöprogrammets mål är delta i och bidra till utvecklingen av förnybara bränslen i båtarna. Tills vidare sker detta genom inblandningar där andelar av drivmedlet blir förnybart. Möjligheter finns att ganska snart kunna köra delar av flottan på 100 % förnybart bränsle.

Waxholmsbolaget anser att landstingets miljöprogram bör vara inriktningen för utsläppsminskningen från transporterna.

Styrelsen föreslås besluta

att som yttrande över de rubricerade motionerna överlämna denna skrivelse

Juhan Grünfeldt

Henry Westerberg